

LESMODULE ZWERFAFVAL & AFVAL SCHEIDEN HANDLEIDING GROEP 4-5-6

Dit is de algemene handleiding bij de *lesmodule Zwerfafval & Afval scheiden*. Deze lesmodule is onderdeel van het brede educatieve aanbod op de website aandeslagmetafval.nl. Het complete educatieve aanbod bestaat uit een combinatie van digitale opdrachten en verdiepende activiteiten. Afhankelijk van factoren als voorkennis, gewenste werkvormen, tijdsinvestering en schoolbeleid kun je met verschillende onderdelen uit het educatieve aanbod zelf een les of project op maat samenstellen. Bijvoorbeeld eenmalig een uur, een (schoolbrede) projectweek of structureel aandacht voor zwerfafval en afvalscheiding op diverse momenten in een schooljaar. Het complete aanbod voor groep 4, 5 en 6 vind je op aandeslagmetafval.nl/lesmateriaal/po456.

Aan de hand van de *lesmodule Zwerfafval & Afval scheiden* en de aanvullende lesmaterialen en activiteiten van *Aan de slag met afval* breiden je leerlingen hun kennis uit over zwerfafval: het afval dat op straat en in de natuur belandt, waar we met elkaar verantwoordelijk voor zijn. De leerlingen ontdekken wat de gevolgen van zwerfafval zijn, hoe ze zwerfafval kunnen voorkomen en hoe ze zwerfafval kunnen opruimen. Ook begrijpen de leerlingen hoe ze afval kunnen scheiden en waarom dit belangrijk is. Aan het eind van dit project weten de leerlingen hoe ze op een duurzame manier met hun afval kunnen omgaan.

Voor het omgaan met afval geldt: jong geleerd, is oud gedaan. Als kinderen leren dat ze verantwoordelijk zijn voor hun eigen afval, dan zullen ze later zorgvuldig met afval omgaan. Herhaling is belangrijk, wanneer je gedrag blijvend wilt veranderen. Eveneens belangrijk is dat de praktijk het geleerde ondersteunt: goede afvalfaciliteiten dus.

De *lesmodule Zwerfafval & Afval scheiden* op aandeslagmetafval.nl/lesmateriaal/po456lesmodule bestaat uit een klassikale introductie, online opdrachten en verdiepende activiteiten. Daarnaast biedt de site *Aan de slag met afval* verschillende educatieve extra's om het lesaanbod uit te breiden: het Zwerfafvalspel over afbraaktijden, de Zwerfafval Fanfare waarmee je muziekinstrumenten knutselt en de KlasseBoekjes vol leuke puzzels rond het thema afval.

Aan de slag met afval is een initiatief van Nederland Schoon.

LEERDOELEN EN AANSLUITING CURRICULUM

LEERDOELEN

Het hoofddoel van het gehele educatieve aanbod op *Aan de slag met afval* is dat leerlingen op een aantrekkelijke en interactieve manier leren over:

- de gevolgen en het voorkomen van zwerfafval.
- het belang van afvalscheiding.

De leerlingen breiden:

- hun kennis uit over zwerfafval (wat is zwerfafval, afbraaktijden, oorzaken, gevolgen).
- hun kennis uit over verschillende soorten afval (plastic, papier, karton, blik, glas).
- hun kennis uit over het inzamelen en recyclen van afval (recycleproces, behoud grondstoffen).

De leerlingen weten:

- wat ze zelf kunnen doen om zwerfafval tegen te gaan.
- welk afval ze in hun gemeente gescheiden kunnen inzamelen.
- waar ze afval kunnen inleveren (inzamelpunten).

De leerlingen helpen:

- hun (groot)ouders en/of verzorgers bij het gescheiden inzamelen van afval.

Aan de slag met afval maakt de leerlingen bewust van hun eigen gedrag ten aanzien van (zwerf)afval en afvalscheiding en stimuleert hen hun gedrag indien nodig aan te passen.

AANSLUITING KERNDOELEN

Het educatieve aanbod sluit inhoudelijk aan op de volgende kerndoelen:

Oriëntatie op jezelf en de wereld

Mens en samenleving

- 35| De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
- 37| De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
- 39| De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

Natuur en techniek

- 44| De leerlingen leren bij producten uit hun eigen omgeving relaties te leggen tussen de werking, de vorm en het materiaalgebruik.
- 45| De leerlingen leren oplossingen voor technische problemen te ontwerpen, deze uit te voeren en te evalueren.

Je kunt de lesmaterialen van aandeslagmetafval.nl zowel ter vervanging als ter aanvulling van een methode-les gebruiken. Ook zijn er diverse mogelijkheden om met het materiaal aan te sluiten op de actualiteit. Denk aan een nieuwsbericht, of een evenement als de Landelijke Opschoondag en de World Cleanup Day.

AANSLUITING 21^E- EEUWSE VAARDIGHEDEN

Met *Aan de slag met afval* werken de leerlingen ook aan 21^e-eeuwse vaardigheden, met name samenwerken, probleem oplossend denken en creativiteit.

KERNWOORDEN

Tijdens het werken met het lesmateriaal komen onderstaande kernwoorden aan bod. Heb je leerlingen met een beperkte woordenschat in je groep? Probeer de kernwoorden zo veel mogelijk op een natuurlijke manier aan bod te laten komen.

Afval, afval scheiden, blik, glas, materialen, opruimactie, opruimen, opschoonactie, papier, plastic, recyclen (van oude spullen nieuwe producten maken), rommel, plastic soep, samenwerken, schone leefomgeving, zwerfafvalvrij.

TIP

Op aandeslagmetafval.nl vind je een overzicht met NME-centra, die je kunt benaderen voor een gastles, excursie of een leskist. Daarnaast kun je via de site zoeken in de database van GroenGelinkt. Meer dan 100 lesmaterialen, excursies en gastlessen van gemeenten, NME-centra en andere organisaties gericht op natuur en duurzaamheid zijn verzameld in deze database.

LESONDERDELEN AAN DE SLAG MET AFVAL

Aan de slag met afval bestaat uit verschillende lesonderdelen voor in de klas. De digitale onderdelen kunnen bekeken worden op digibord, pc, laptop en tablet. Met de verschillende verdiepende activiteiten gaan leerlingen concreet aan de slag gaan met zwerfafval en afvalscheiding in hun directe omgeving. In onderstaand schema staan alle lesonderdelen benoemd met hun relevante eigenschappen. Zo stel je snel en gemakkelijk zelf je eigen les samen.

AANDACHTSPUNTEN

Enkele aandachtspunten bij het maken van een keuze:

- Zorg voor afwisseling in luisteren en zelf doen, zowel on- als offline.
- Laat beide thema's aan bod komen: zwerfafval voorkomen en afval scheiden en recycleren.
- Zoek vooraf op de website van je gemeente hoe de inzameling van afval is georganiseerd.

Introductieactiviteiten lesmodule *Zwerfafval & Afval scheiden*

	Wat	Werkvorm	Overig
1. Kringgesprek: een afvalzak vol! (15-45 minuten)	- Interactief gesprek over afval en afval scheiden - Gezamenlijk scheiden van afval uit de afvalbak	Klassikaal	Thema: Afval scheiden
2. Introductiefilmpje (15-45 minuten)	- Interactief gesprek over zwerfafval naar aanleiding van introductiefilmpje	Klassikaal	Thema: Zwerfafval Afval scheiden

Verdiepende activiteiten lesmodule *Zwerfafval & Afval scheiden*

	Wat	Werkvorm	Overig
3. Online opdracht: Zwerfafval	Afbraaktijdenquiz en volgorde opdracht	Klassikaal, individueel of in groepjes. Digibord nodig of per leerling/groepje een device	Thema: Zwerfafval en afbraaktijden
Online opdracht: Blik	Volgorde-opdracht	Klassikaal, individueel of in groepjes. Digibord nodig of per leerling/groepje een device	Thema: Blik
Online opdracht: Glas	Filmpje en stellingenopdracht	Klassikaal, individueel of in groepjes.	Thema: Glas

		Digibord nodig of per leerling/groepje een device	
Online opdracht: Papier en karton	Beeldverhaal met klikopdracht	Klassikaal, individueel of in groepjes. Digibord nodig of per leerling/groepje een device	Thema: Papier en karton
Online opdracht: Plastic	Filmpje met sorteeropdracht	Klassikaal, individueel of in groepjes. Digibord nodig of per leerling/groepje een device	Thema: Plastic
4. Verdiepende activiteit: verpakkingsboodschap (30-45 minuten)	De leerlingen maken een collage rondom een materiaalsoort.	Individueel of in kleine groepjes	Thema: Afval scheiden
5. Verdiepende activiteit: tussendoortjesinspectie (30-45 minuten)	De leerlingen onderzoeken hun meegebrachte lunch en bedenken manieren om hun afval te verminderen.	Individueel of in kleine groepjes	Thema: Afvalpreventie

Afsluitende activiteiten lesmodule Zwerfafval & Afval scheiden

	Wat	Werkvorm	Overig
6. Online Afvalquiz (15 -20 minuten)	De leerlingen beantwoorden vragen over zwerfafval en afval scheiden en testen zo de opgedane kennis.	Klassikaal, individueel of in groepjes. Digibord nodig of per leerling/groepje een device	Thema: Zwerfafval Afval scheiden
7. Terugblik/reflectie (15 minuten)	Interactief gesprek over de opgedane kennis en ervaringen.	Kringgesprek	Thema: Zwerfafval Afval scheiden
8. (School/bouwbrede) opschoonactie (60 minuten)	De leerlingen (en ouders) maken samen de omgeving van de school zwerfafvalvrij.	Buitenactiviteit	Thema: Zwerfafval School/bouwbrede activiteit met ouders

Aanvullende lesmaterialen *Aan de slag met afval*

Naast de lesmodule Zwerfafval & Afval scheiden biedt de site Aan de slag met afval ook nog andere lesmaterialen voor groep 4, 5 en 6. Kijk hiervoor op aandeslagmetafval.nl/lesmateriaal/po456.

	Wat	Werkvorm	Overig
Afvalkoffer (duur van activiteiten varieert van 15-90 minuten)	Leerlingen kiezen een activiteit uit de koffer en gaan daarmee aan de slag. De Afvalkoffer is gratis te bestellen met de actiecode.	Klassikaal of in kleine groepjes	Thema: Zwerfafval Afval scheiden
Werkblad voor een uurtje afvalles (45-60 minuten)	De leerlingen maken opdrachten op het werkblad. Er is een werkblad per groep.	Klassikaal of individueel	Thema: Zwerfafval Afval scheiden Ook geschikt voor zelfstandig werken
KlasseBoekje Afval	De leerlingen maken educatieve puzzels in een KlasseBoekje.	Individueel	Thema: Zwerfafval Afval scheiden Zeer geschikt voor zelfstandig werken

Educatieve extra's *Aan de slag met afval*

Voor groep 4, 5 en 6 biedt Aan de slag met afval ook nog een aantal leuke educatieve extra's.

	Wat	Werkvorm	Overig
Zwerfafvalspel	De leerlingen proberen zo snel mogelijk het afval aan de juiste afbraaktijden koppelen.	In teams of in tweetallen	Thema: Zwerfafval
Zwerfafval Fanfare	De leerlingen maken muziekinstrumenten van afval en maken daarna samen muziek.	Klassikaal of in kleine groepjes	Thema: Hergebruik van afval

LESINSTRUCTIE ONDERDELEN LESMODULE

De lesmodule bestaat uit verschillende zelf te kiezen lesonderdelen voor in de klas. In dit hoofdstuk vind je de lesinstructie per lesonderdeel.

INTRODUCTIEACTIVITEITEN

Kies een of meer introductieactiviteiten om de onderwerpen zwerfafval en afval scheiden in je groep te introduceren.

1. KRINGGESPREK: EEN AFVALZAK VOL! (15-45 MINUTEN)

NODIG

- De afvalbak vol met afval van een dag. Zorg in ieder geval voor de volgende items: papierafval, plastic verpakkingen en resten of schillen van fruit (appel/banaan/mandarijn).
- Vier lege (afval)bakken met schone zakken.
- Vier etiketten: een met een afbeelding van fruit, een met een afbeelding van papier, een met een afbeelding van plastic of PMD (plastic, blik en drankverpakkingen) en een met een afbeelding van een afvalzak. Maak de afbeelding zelf of gebruik de illustraties van de beeldbank (aandeslagmetafval.nl/beeldbank of aandeslagmetafval.nl/afvalbak-iconen).
- Plastic handschoenen en een plastic zak.

VOORBEREIDINGEN

- Laat de leerlingen in een kring zitten. Zet een tafel in het midden van de kring met daarop een lege plastic zak voor het verzamelde afval. doos gevuld met het verzamelde afval.

OPZET ACTIVITEIT

1. Spreid de lege plastic zak over de tafel en wijs de leerlingen op de volle afvalbak. Zijn zij ook benieuwd welk afval ze op een dag in de klas verzamelen? Trek een handschoen aan en leeg de afvalbak. Leg het afval stuk voor stuk op de tafel. Weten de leerlingen waarom je een handschoen gebruikt? Antwoord: voor hygiëne. Ga met de leerlingen in gesprek over de inhoud van de afvalbak aan de hand van de volgende vragen:

- Maken we samen veel afval?
- Wat voor afval hebben we allemaal? Wat zien jullie op tafel liggen?

2. Vraag de leerlingen hoe ze afval opruimen.

- Gaat alles bij elkaar in één afvalbak of doe je afval in aparte bakken?
- Hoe gaat het bij de leerlingen thuis? Ruimen ze daar afval op en hoe doen ze dit?
- Hebben ze thuis aparte bakken voor verschillende soorten afval of niet?

3. Laat de leerlingen vier stapels op de tafel maken. Een stapel voor papier, één voor plastic of PMD, één voor fruitresten en één voor restafval. Weten de leerlingen op welke stapel het afval moet? Gebruik eventueel de site afvalscheidingswijzer.nl als niemand het weet.

4. Plak samen met de leerlingen de etiketten op de vier lege afvalbakken. Bespreek waar het afval van is gemaakt en laat de leerlingen het in de goede afvalbak stoppen. Leg uit dat ze vanaf nu het afval gaan scheiden, zodat de materialen gebruikt kunnen worden om nieuwe producten te maken.

5. Bespreek eventueel welke nieuwe producten van het afval gemaakt kunnen worden.

Plastic → nieuwe plastic producten
Fruit → hier wordt compost van gemaakt
Papier → nieuw papier

2. INTRODUCTIEFILMPJE WAT DOE JIJ MET JE AFVAL? (15-45 MINUTEN)

NODIG

- Digibord met internetverbinding.

VOORBEREIDINGEN

- Zet het filmpje klaar op het digibord.

OPZET ACTIVITEIT

Het introductiefilmpje gaat over afval scheiden en zwerfafval. Een groepje kinderen viert een verjaardag. Ze hebben veel verpakkingsafval van de cadeaus en van het eten en drinken. Ze ruimen alles netjes gescheiden op om vervolgens naar het park te vertrekken om lekker een potje te voetballen. Hier worden ze geconfronteerd met rondslingerend zwerfafval.

Bespreek klassikaal het filmpje na.

- Welk afval scheiden de leerlingen thuis?
- Waar kunnen ze het gescheiden afval inleveren?
- Wat vinden ze van rondslingerend zwerfafval? Komen ze zelf wel eens zwerfafval tegen als ze buiten gaan spelen? En op welke plekken?
- Wat kunnen de leerlingen zelf doen om hun omgeving schoon te houden?

VERDIEPENDE ACTIVITEITEN

Kies een of meerdere verdiepende activiteiten om mee aan de slag te gaan. Er zijn vijf online opdrachten en twee offline opdrachten. De opdrachten gaan over zwerfafval, het scheiden en recyclen van afval en afvalpreventie.

3. ONLINE OPDRACHTEN: ZWERFAFVAL EN AFVALSOORTEN (30-40 MINUTEN)

NODIG

- Digibord of tablet(s) met internetverbinding.

VOORBEREIDINGEN

- Zet de online afvalopdrachten klaar op het digibord of de tablets.

OPZET ACTIVITEIT

De leerlingen maken individueel of in tweetallen vijf online opdrachten over zwerfafval en het scheiden en recyclen van verschillende afvalsoorten (blik, glas, papier en karton, plastic).

1. Een afbraaktijdenquiz over veelvoorkomend zwerfafval.
2. Een volgorde opdracht over het recycleproces van blik
3. Een stellingenopdracht over het scheiden van glas.
4. Een klikopdracht over het scheiden van papier en karton.
5. Een sorteeropdracht over het scheiden van plastic.

4. VERPAKKINGSBOODSCHAP (45-60 MINUTEN)

DOEL

Aan het eind van deze activiteit kunnen leerlingen voorbeelden van verpakkingsmateriaal (waaronder PMD) benoemen en onderscheid maken tussen de verschillende materiaalsoorten.

TOELICHTING

- De leerlingen voeren deze opdracht gedeeltelijk zelfstandig uit met een groepje.
- De manier waarop afval wordt ingezameld verschilt per gemeente. In de ene gemeente wordt het zogenaamde PMD (plastic, metaal en drankkartons) bijvoorbeeld apart ingezameld, in een andere gemeente niet. Kijk vooraf op de site van de gemeente hoe de inzameling in jullie gemeente is georganiseerd. Houd hier bij de uitvoering van deze les rekening mee.

NODIG

- Verschillende voorbeelden van materialen: plastic (zakje, rietje, verpakking), glas (leeg potje of flesje), papier (van lege envelop of restpapier van knutselwerk), blik (drankblikje), drankkartons of pakje drinken.
- Verschillende A3-vellen. Schrijf eventueel vooraf op elk vel het woord *verpakkingsmateriaal*.
- Tijdschriften/reclamefolders van supermarkten en winkels met voorbeelden van verpakkingsmateriaal.
- Scharen en lijm.

- Digibord met internettoegang.
- Informatie over gescheiden inzameling in de gemeente. Welke soorten verpakkingsafval worden in de gemeente waar de leerlingen wonen apart ingezameld? Check dit vooraf op de gemeente-site.

OPZET ACTIVITEIT

1. Introduceer het woord 'verpakkingsmateriaal' bij de leerlingen door middel van het spel galgje en voer een gesprek aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is verpakkingsmateriaal en waar komt het vandaan?
- Wat wordt bedoeld met restafval? (Restafval is het afval dat nog over blijft nadat je het afval op soort hebt gesorteerd)
- Wat is PMD? Waar is het een afkorting van? (PMD staat voor Plastic afval, Metaal en Drankkartons)
- Wie kan er voorbeelden noemen van verpakkingsmateriaal? Laat de leerlingen de voorbeelden zien.
- Wat doen we met lege verpakkingsmaterialen? Bijvoorbeeld: wat doe je met een leeg plastic boterkuipje? En met een leeg melkpak?
- Laten we het slingeren of gooï je het weg? In welke afvalbak? Waar gaat het dan naartoe?

2. Verpakkingsmateriaal kun je sorteren. Bijvoorbeeld plastic bij plastic en papier in de papierbak.

- Wat gebeurt er met verpakkingsmateriaal als mensen het gescheiden inzamelen?
Antwoord: Er worden nieuwe producten van gemaakt. Dit heet recyclen. Dit heeft twee voordelen: het bespaart grondstoffen en er hoeft minder afval verwerkt te worden.

3. Op aandeslagmetafval.nl/lesmodule/groep456/opdrachten kun je met de leerlingen een filmpje kijken over het recyclen van blik. In de beeldbank (aandeslagmetafval.nl/beeldbank) staan ook twee infographics over het scheiden en recyclen van glas, plastic en PMD.

4. Verdeel de leerlingen in groepjes. Leg de leerlingen uit dat ze posters gaan maken waarmee ze laten zien waar je je afval (plastic, glas, papier en karton, restafval) moet weggooien. Kies voor materialen die in jullie gemeente worden ingezameld.

De leerlingen gaan in tijdschriften op zoek naar afbeeldingen van verpakkingsmateriaal. Deze verzamelen ze per categorie. Vervolgens werkt elk groepje een categorie uit. De leerlingen maken een poster om mensen op te roepen hun afval in de juiste afvalbak weg te gooien en op de juiste plek in te leveren. Ze gebruiken beeld en tekst.

5. Bespreek in de kring per groep de posters met de leerlingen op basis van de inhoud, de vormgeving, de uitvoering en het teamwerk. Laat de overige leerlingen tips en tops bedenken en hang de posters op in de klas.

- Wat hebben ze gemaakt en gevonden? Wat is de categorie? Bijv. GLAS. Schrijf dit op de poster.
- Waar moet de afvalsoort worden ingezameld? Bijvoorbeeld: GLAS hoort in de glasbak.
- Welke boodschap hebben de leerlingen op de poster gezet? Is deze boodschap voor iedereen duidelijk genoeg?
- Wat is een handige plek om de posters op te hangen?

5. TUSSENDOORTJESINSPECTIE (45-60 MINUTEN)

DOEL

De leerlingen weten wat de functie van verpakkingsmaterialen is en bedenken manieren om hun hoeveelheid verpakkingsafval te verminderen.

TOELICHTING

- Doe deze activiteit na de lunch of het tienuurtje. Vraag de leerlingen voor de lunch of het tienuurtje om hun afval niet weg te gooien maar te bewaren.
- Het is leuk om deze 'inspectie' na een week te herhalen. Is het gelukt om de hoeveelheid verpakkingsafval te verminderen?

NODIG

- Lunchafval

OPZET ACTIVITEIT

1. Voer een gesprek over het afval op school.

- Waar en wanneer maken de leerlingen afval in en om school. Bijvoorbeeld tijdens de eet- en drinkmomenten en na het knutselen.
- Uit welke materialen bestaat het afval?

Concludeer samen dat het meeste afval op school bestaat uit verpakkingsafval na het tussendoortje en na de lunch.

2. De leerlingen analyseren met hun tafelgroepje of in tweetallen hun afval na de lunch. Daarna bedenken ze hoe ze de hoeveelheid verpakkingsafval kunnen verminderen. Ze beantwoorden de volgende vragen:

- Welke verschillende vormen van verpakkingsafval hebben ze over na de lunch/het tussendoortje? (Veel voorkomende verpakkingsmaterialen: papier, plastic, schuimpapier, karton.)
- Wat is het doel van verpakkingsmateriaal? (Bescherming tegen warmte, kou, beschadiging, diefstal. Sommige producten hebben meer bescherming nodig dan anderen. Een komkommer zit bijvoorbeeld vaak in verpakkingsmateriaal maar bij een losse appel is dat niet nodig.)
- Hoe kun je de hoeveelheid verpakkingsmateriaal verminderen? Kan je je lunch bijvoorbeeld anders inpakken zodat er geen of minder afval overblijft? (Geen pakjes maar elke dag je drinken in dezelfde beker doen, geen losse voorverpakte koeken maar een groot pak met koeken, geen boterhamzakjes gebruiken maar een broodtrommel)

Wie gaat er met zijn/haar ouders in overleg om de hoeveelheid lunchafval te verminderen?

4. Vraag de leerlingen ook thuis naar hun afval te kijken. Ze kunnen bijvoorbeeld samen met hun vader en moeder kijken naar het afval dat na het koken overblijft. Welk afval had voorkomen kunnen worden?

AFSLUITENDE ACTIVITEITEN

6. ONLINE AFVALQUIZ (15-20 MINUTEN)

NODIG

- Digibord of tablet(s) met internetverbinding.

VOORBEREIDINGEN

- Zet de afvalquiz klaar op het digibord.

OPZET ACTIVITEIT

Doe samen met de leerlingen de afvalquiz op het digibord. Selecteer de gewenste categorieën en beantwoord de vragen. Hoeveel vragen hebben de leerlingen goed?

7. KRINGGESPREK: TERUGBLIK/REFLECTIE (15 MINUTEN)

OPZET ACTIVITEIT

Bespreek de activiteiten na aan de hand van de volgende vragen:

- Wat hebben de leerlingen geleerd dat ze nog niet wisten?
- Wat vonden ze bijzonder, leuk, raar of interessant?
- Wat vonden ze lastig en wat ging juist heel goed? Hoe hebben ze de lastige situatie opgelost?
- Wanneer de leerlingen niet allemaal dezelfde opdrachten hebben gedaan, vertellen de leerlingen aan elkaar wat ze hebben gedaan en wat ze hebben geleerd.
- Vertel de leerlingen dat jullie tijdens een volgende les samen met andere klassen de buurt van de school zwerfafvalvrij gaan maken tijdens een opschoonactie. Gebruik de lesactiviteiten om toe te lichten waarom zwerfafval niet hoort op straat. Bespreek ook de voordelen van een schone omgeving voor mens en dier.

6. (SCHOOL/BOUWBREDE) OPSCHOONACTIE (60 MINUTEN)

NODIG

- Vuilniszakken, eventueel handschoenen en grijpers.
- Als je je school aanmeldt via supportervanschoon.nl en een actie aanmeldt, kun je (gratis) materialen bestellen om veilig de buurt op te schonen.

VOORBEREIDINGEN

Inventariseer hoeveel groepen leerlingen, ouders en collega's mee willen doen. Meld je school aan als supporter van schoon op supportervanschoon.nl. Dit is ook handig als je de laatste nieuwtjes, handige tips en inspirerende verhalen wilt ontvangen.

OPZET ACTIVITEIT

1. Bespreek met de leerlingen en ouders wat het doel is van de Opschoonactie. Laat enkele ouders foto's maken en deel de resultaten op de schoolwebsite of in de nieuwsbrief.
2. Maak afspraken over:
 - Het schoon te maken gebied. Verdeel de groepjes over deelgebieden rond de school.
 - De materialen. Geef elk groepje handschoenen, een vuilniszak en eventueel een grijper.
 - De begeleiding van de jongste leerlingen.
 - De tijd waarop iedereen weer terug is.
 - Waar en hoe het afval ingeleverd moet worden.

Een Opschoonactie kun je op elk moment in het schooljaar doen, maar rond de Landelijke Opschoondag eind maart steken leerlingen en leerkrachten in heel Nederland de handen uit de mouwen. Daarnaast vormt deze activiteit ook een mooi startpunt voor het adopteren van een klein schoongebied rond de school. Het adopteren van een gebied betekent dat je voortaan een vast stukje straat of park met de klas of de school schoonhoudt. Wil je ook aan anderen laten zien welk gebied jullie schoonhouden? Geef dit dan aan op de kaart van Supporter van Schoon.

AFZENDER 'AAN DE SLAG MET AFVAL'

NEDERLAND SCHOON

Een Nederland vrij van zwerfafval is belangrijk voor mens, dier en milieu. Nederland Schoon werkt daarom al ruim 25 jaar intensief samen met bedrijven, burgers, maatschappelijke instanties en overheid om zwerfafval aan te pakken en ervoor te zorgen dat een schone omgeving de norm wordt en blijft. Door middel van onderzoeken, samenwerkingen, het delen van kennis en het geven van advies, wordt niet alleen meer bewustwording, maar ook gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel gecreëerd. Een voorbeeld van deze aanpak is Supporter van Schoon, een landelijk initiatief dat mensen verenigt en activeert om zo een grotere vuist tegen zwerfafval te maken. Ga voor meer informatie naar nederlandschoon.nl, supportervanschoon.nl of aandeslagmetafval.nl.

Nederland Schoon heeft een webshop (webshop.supportervanschoon.nl) met aansprekende campagne middelen, handige opruimmaterialen en een educatieplatform (aandeslagmetafval.nl).

Als je in de klas aandacht besteedt aan een schone leefomgeving, ben je al een echte Supporter van Schoon. Meld je (school) daarom aan als Supporter van Schoon via supportervanschoon.nl/kaart. Dat is handig als je:

- wilt weten waar bij jou in de buurt acties plaatsvinden óf zelf een actie wilt organiseren.
- (gratis) actiematerialen wilt bestellen in onze webshop.
- mee wilt doen aan leuke Supporter van Schoon acties.
- de laatste nieuwtjes, handige tips en inspirerende verhalen wilt ontvangen.

ZWERFAFVAL

Zwerfafval is al het afval dat op straat of in de natuur rondslingert. Het is daar bewust of onbewust door mensen weggegooid of achtergelaten. De meest voorkomende soorten zwerfafval zijn: sigarettenpeuken, kauwgom, fruitafval, allerlei verpakking en bonnetjes. De afbraaktijd van zwerfafval is afhankelijk van het materiaal en de omstandigheden. Van minimaal 2 jaar voor een bananenschil tot voor altijd voor plastic.

INZAMELING EN RECYCLING VAN AFVAL

Bewust omgaan met afval neemt een steeds belangrijkere rol in. Dat zie je in de politiek, bij gemeentes en huishoudens. In de praktijk zie je dat bijvoorbeeld ook terug in de inrichting van openbare ruimtes. Op steeds meer stations en in winkelgebieden staan afvalbakken voor verschillende afvalstromen. Voor de inzameling en recycling geldt dat een gemeente zelf bepaalt hoe ze de inzameling van afval organiseert en welke middelen ze daarbij inzet. Een stad zal andere keuzes maken dan een dorp. Het zorgt ervoor dat de inzameling van afval in Nederland niet overal hetzelfde is. Ook zijn er gemeentes die het afval nascheiden; dan worden de materialen naderhand uit het restafval gehaald. Hoe een gemeente de inzameling en recycling van afval organiseert is dus overal verschillend geregeld. De gemeente informeert burgers hierover. Informatie over het scheiden van afval is altijd te vinden op de site van de gemeente.

Vaak biedt de gemeente hulp bij het organiseren van afvalscheiding op school. Neem hiervoor contact op met de gemeente en vraag naar de mogelijkheden. Kijk voor informatie ook op de website Slim met schoolafval (slimmetschoolafval.nl).